

شنبه‌های چالشی صبا؛ تریبونی آزاد برای اهالی فرهنگ و هنر

توقع اهالی فرهنگ و هنر از رؤ

چند روز بیشتر به انتخابات ریاست جمهوری و شخصیتی که قرار است سکان کشور را برای دوره پیش رو به دست گیرد، باقی نمانده است. طبیعی است که ذهن‌ها درگیر فرد منتخب و توانمندی‌اش برای مرتفع کردن مشکلات و انتظاراتشان باشد. آن هم در دورانی که تورم و مسائل مالی بر همه واضح است و بزرگ‌ترین مشکل حال حاضر اقشار بسیاری است که تحت تاثیر آن قرار گرفته‌اند. هنرمندان نیز بر خلاف تصور عموم که آن‌ها را جزو طبقه مرفه جامعه می‌دانند، جزو آن دسته اقشار تحت تاثیر این تورم‌اند. اتفاقاً اغلب آن‌ها خواهان تغییر چنین نگرشی هستند و در واقع می‌خواهند عموم مردم این را بدانند که شرایط اقتصادی هنرمندان هر جامعه‌ای ارتباطی تنگاتنگ با شرایط عموم آن جامعه دارد. طبیعتاً وقتی شرایط سخت اقتصادی، جامعه‌ای را درگیر کند تا جایی که عرصه برای عموم مردم به قدری تنگ شود که تنها از پس برطرف کردن نیازهای اولیه‌شان برآیند، ناخودآگاه توجه عموم از تفریحات و فعالیت‌های هنری برداشته خواهد شد. طبیعی است که در چنین شرایطی اولویت اول خانواده‌ها بر آوردن نیازهای اولیه‌شان باشد تا رفتن به سینما، تماشای تئاتر و دیگر فعالیت‌های هنری. همین بی‌توجهی اجباری مساوی است با رکود کاری و فشار اقتصادی برای هنرمندان و تمامی اهالی هنر و فرهنگ، بماند که این رویه در درازمدت چه آسیب‌هایی به آن‌ها خواهد زد. تاسف بیشتر این بحران زمانی است که شاهد باشیم بیشترین آسیب‌ها شامل حال پیشکسوتان این اهالی است. چرا که متأسفانه مدت‌هاست شاهد عدم حضور آن‌ها در اغلب آثار هنری هستیم و خودشان بارها از رکود کاری خود گله کرده‌اند که برخلاف تمام دنیا، در کارهای هنری ما از پیشکسوتان کمتر استفاده می‌شود. بماند که هنرمندان شاید تنها صنفی باشند که بازنشستگی ندارند. با پیش‌زمینه‌ای که از شرایط حال حاضر اهالی فرهنگ و هنر داریم در چالش این هفته روزنامه صبا با تعدادی از آن‌ها به گفت‌وگو نشستیم تا در این روزهای باقیمانده تا انتخابات ریاست جمهوری، برایمان از دغدغه‌های خود و انتظارات و توقعاتشان از رئیس‌جمهور آینده بگویند.

محمود گبرلو:

حمایت‌های لفظی به حمایت‌های جدی تبدیل شود

محمود گبرلو نویسنده، روزنامه‌نگار، مجری تلویزیون، کارشناس و منتقد سینما در ابتدای صحبت‌های خود اظهار داشت: توقع اهالی فرهنگ و هنر از رئیس‌جمهور آینده این است که به فرهنگ و هنر، تزیینی نگاه نکنند بلکه احساس کنند که فرهنگ و هنر پرافتخار ایرانی می‌تواند عامل موثری برای توسعه و پیشرفت کشور در عرصه‌های مختلف اجتماعی، سیاسی و اقتصادی باشد. اگر بستر فکری و فرهنگی این حوزه‌ها برای جامعه تبیین و از ابزار هنر شود، این مشکلات و معضلات و راه‌حل‌ها بیان شود، طبیعتاً رئیس‌جمهور آینده گام‌های موثری می‌تواند برای پیشرفت جامعه خودش بردارد. او در ادامه خاطر نشان کرد: متأسفانه طی سال‌های گذشته در آمار و شعارها، حمایت‌های لفظی از فرهنگ و هنر شده اما در عمل به طور جدی از عرصه فرهنگ و هنر حمایت‌های جدی و یا پشتوانه‌های معنوی، فکری و اجرایی نشده و الان بسیاری از اهالی فرهنگ و هنر دغدغه‌های معیشت روزمره زندگی خود را دارند و نمی‌دانند باید چه کار کنند و چه راه‌حلی پیدا کنند. چون همه صنایع مختلف تولیدی در کشور به هر حال یک پشتوانه‌های مالی، حمایتی، معیشتی و بیمه از طریق ارگان‌ها، نهادها و سازمان‌ها دارند اما اهالی فرهنگ و هنر چنین پشتوانه‌ای را از طریق صنف خودشان ندارند و هر بار هم که مشکلاتشان را به روسای صنوف مطرح می‌کنند، به در بسته می‌خورند. چرا که هر بار روسا اعلام می‌کنند که حمایتی از سوی حاکمیت انجام نمی‌شود.

وی افزود: این مسئله ضرر بزرگی می‌زند. به خاطر این که اگر اهل فرهنگ و هنر دغدغه داشته باشند، در بروز استعدادها و خلاقیتشان دچار خدشه می‌شوند. وقتی خلاقیت و استعدادها هنرمند بروز پیدا نکنند، نمی‌شود به فرهنگ‌سازی جامعه پرداخته شود.

محمود گبرلو در پایان تأکید کرد: مردم مخصوصاً قشر جوان امروز در الگوهای رفتاری اجتماعی خودشان به اهالی فرهنگ و هنر تکیه شدیدی دارند و خوب است که متولیان دولتی، حاکمیت و یا

فرهنگ را در دولت آینده برعهده خواهد گرفت، بیان کرد: دو وزارتخانه آموزش و پرورش و وزارت فرهنگ پیشروان توسعه به شمار می‌روند. خصوصاً در معادلات جنگ نرم، نقشی حیاتی و سرنوشت‌ساز ایفا می‌کنند. عرصه فرهنگ حوزه‌های پیچیده و چندوجهی است. هم دانش-مهارت و هم میان‌رشته‌ای. بنابراین صرف سیاست‌مداری برای کافی نیست و جامعه وزارت آن برانزده فردی است که فرهیخته و فرزانه باشد. او در ادامه خاطر نشان کرد: سال‌ها پیش از رواج اصطلاحاتی چون دانش-مهارت یا علوم میان‌رشته‌ای، در فرهنگ ایرانی کلیدواژه‌ای به نام حکیم داشته‌ایم. شخص دانشمندی که هم‌زمان در علوم و فنون مختلف از ریاضیات و فلسفه گرفته تا عرفان و ادبیات و مهارت‌های گوناگون چون هنر شعر و موسیقی تبحر داشته‌است. وزیر شایسته فرهنگ در ایران بزرگ نیز باید نه فقط حکمرانی مدبر، بلکه یک حکیم تمام‌عیار باشد. وی افزود: از سوی دیگر شکاف میان ابعاد ایدئولوژیک یعنی قله‌های هویت ملی و آرمان‌های گفتمان انقلاب اسلامی با جنبه‌های تکنولوژیک و واقعیت‌های روز، از جمله فناوری‌های نوظهور ارتباطی که شکاف عمیقی را از نسل Z به بعد رقم زده، یکی از چالش‌های مهم حوزه فرهنگ کشور است. ما صاحب تام و تمام شعر و ادبیات بوده‌ایم و شعرا و ادیبان مان به تمام ریزه کاری‌های فن عروض و اعجاز کلام، اشراف داشته‌اند. اما متأسفانه بدجور از غافل‌فناوری‌های روز ابزار ارتباط جمعی به خصوص رسانه‌های نوین جامانده‌ایم و نتوانسته‌ایم آن‌ها را تسخیر فرهنگی کنیم. محسن سوهانی در پایان گفت: حل این مسائل به اضافه تعامل با اهالی فرهنگ به ویژه هنرمندان و رفع دغدغه‌ها و نیازهای معیشتی آنان؛ نیاز به فردی روشن‌اندیش، جامع‌الاطراف، اهل سعه‌صدر و تعامل‌پذیر دارد.

رئیس‌جمهور آینده بتواند از این بستر مناسب که ارتباط نزدیک مردم با اهالی فرهنگ و هنر است؛ بهره‌برد و یک اتحادی را بین هنرمندان، حاکمیت و مردم ایجاد کند آن هم برای موفقیت کشور خودش.

عذرا وکیلی:

حیف است که فرهنگ ایران زیر دست و پا له شود

عذرا وکیلی تهیه‌کننده و گوینده رادیو در خصوص انتظار اهالی فرهنگ و هنر از رئیس‌جمهور آینده بیان کرد: همه افرادی که در عرصه هنر فعالیت دارند دلشان می‌خواهد که رئیس‌جمهور آینده، به روز نگاه کند. به‌عبارتی نگاهی جدید و مثبت به فرهنگ ایران داشته باشد تا توجه کسانی که پیرو او مسئولیتی را برعهده می‌گیرند نیز توجه روشنی نسبت به فرهنگ ایران باشد، چون حیف است که فرهنگ ایران زیر دست و پا له شود. این هنرمند پیشکسوت در ادامه افزود: آرزوی همه اهالی هنر داشتن رئیس‌جمهوری است که روشن باشد و با دیدی باز به فرهنگ، زبان و هنر ایران نگاه کند و به قومیت‌های ملی‌مان توجه داشته باشد. چون تمام این‌ها عزیز هستند.

محسن سوهانی:

عرصه فرهنگ، وزیر فرهیخته و حکیم می‌طلبد

محسن سوهانی مدیر کل هنرهای نمایشی رادیو و رادیو نمایش با اشاره به اهمیت ویژگی‌های فردی شخصی که مسئولیت وزارت